

Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького

Львів
2019

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького
Danylo Halytsky Lviv National Medical University

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
МЕДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*присвячений 75-річчю кафедри
медицини катастроф та військової медицини
Львівського національного медичного університету
імені Данила Галицького*

**ACTUAL PROBLEMS AND DEVELOPMENT PROSPECTS
OF MEDICAL SCIENCE AND EDUCATION**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS
*Dedicated to 75th Annivesary of the Department
of catastrophe medicine and military medicine
of Danylo Halytsky Lviv National Medical University*

Львів
2019

Lviv
2019

УДК: 378:001.61

Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичної науки та освіти:
зб. наук. праць, присвячений 75-річчю кафедри медицини катастроф та
військової медицини Львівського національного медичного університету імені
Данила Галицького / [упорядник : В.В. Гуменюк]. Львів, 2019. 235 с.

Редакційна колегія:

Чаплик В.В., кандидат медичних наук, доцент, завідувач кафедри

Олійник П.В., доктор фармацевтичних наук, професор

Петрук С.О., кандидат медичних наук, Заслужений лікар України

Козопас В.С., кандидат медичних наук, доцент

Євстратьєв Є.Є., кандидат фармацевтичних наук, доцент

Литвинчук В.Г., кандидат медичних наук

Жуковський В.С., кандидат медичних наук

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

Редагування англійською мовою; технічна верстка:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук

У збірнику наукових праць відомі дослідники, лікарі, педагоги-практики, молоді пошукувачі та працівники вищих закладів освіти висвітлюють сучасні теоретичні й практичні аспекти підготовки кваліфікованих медичних спеціалістів, обговорюють актуальні питання військової медицини та освіти, медичних проблем, пов'язаних з бойовими та небойовими наслідками надзвичайних ситуацій і військових конфліктів.

Статті збірника подано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники, їх наукові керівники та рецензенти.

Видання розраховане на науковців і педагогів-практиків загальноосвітніх шкіл, професійно-технічних та вищих навчальних закладів, працівників інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Упорядник:

Гуменюк В.В., кандидат педагогічних наук.

© Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2019

© Автори статей, 2019

<i>Драло́ва Олекса́ндра</i> <i>Уса́чова О́лена</i> <i>Кона́кова О́льга</i> <i>Пахо́льчук Те́тяна</i> <i>Сі́ліна Є́лизавета</i> <i>Dralova Oleksandra</i> <i>Usachova Olena</i> <i>Konakova Olha</i> <i>Pakholchuk Tetyana</i> <i>Silina Yelyzaveta</i>	СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ У МЕДИЧНОМУ ЗВО MODERN FEATURES OF TEACHING CHILDREN'S INFECTIOUS DISEASES IN MEDICAL UNIVERSITY	78
<i>Є́ренко О́лена</i> <i>Смо́йловська Га́лина</i> <i>Хорте́цька Та́я</i> <i>Yerenko Olena</i> <i>Smojlovska Halyna</i> <i>Khortetska Taya</i>	СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ STATE AND PROSPECTS OF IMPROVEMENT OF TRAINING OF PHARMACEUTICALS	86
<i>Іва́нкова Ната́лія</i> <i>Стро́їтелева Ні́на</i> <i>Ivankova Nataliya</i> <i>Stroiteleva Nina</i>	АДАПТИВНИЙ КОНТЕНТ НАВЧАННЯ З МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАТИКИ ADAPTIVE CONTENT FOR MEDICAL INFORMATICS TRAINING	90
<i>Лиха́сенко Іветта́</i> <i>Лука́шенко Ла́нна</i> <i>Lukhasenko Ivetta</i> <i>Lukashenko Lanna</i>	ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОПЕДЕВТИКИ IMPROVING STUDENTS' INDEPENDENT WORK AT THE DEPARTMENT OF MULTIMODAL DIAGNOSTIC AND PROPEDEUTIC	93
<i>Каблу́ков Андрі́й</i> <i>Му́рзіна О́лена</i> <i>Kablukov Andriy</i> <i>Murzina Olena</i>	ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ IMPROVING THE EFFICIENCY OF INDEPENDENT WORK OF STUDENTS OF MEDICAL UNIVERSITY	96
<i>Рі́зник О́льга</i> <i>Заку́сило́ва Те́тяна</i> <i>Riznyk Olha</i> <i>Zakusylova Tetiana</i>	КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ COMPETENCY-BASED APPROACH IN MEDICAL EDUCATION	100
<i>Савка́ Юліа́нна</i> <i>Сли́вка Я́рослава</i> <i>Savka Yulianna</i> <i>Slyvka Yaroslava</i>	НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ТА ПАТОФІЗІОЛОГІЇ EDUCATIONAL AND METHODOLOGICAL SUPPORT OF STUDENTS' INDIVIDUAL WORK AT THE DEPARTMENT OF PHYSIOLOGY AND PATHOPHYSIOLOGY	103
<i>Скля́р Серге́й</i> <i>Іва́нов Олексі́й</i> <i>Че́репаха Ю́рій</i> <i>Sklyar Serhiy</i> <i>Ivanov Oleksiy</i> <i>Cherepakha Yuriy</i>	ВИКОРИСТАННЯ МНЕМОНІЧНИХ СИЛОГІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСВОЄННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПРИ ВИВЧЕННІ ПІДГОТОВЧОГО ЕТАПУ ДО ПЕРВИННОГО ОГЛЯДУ ПОСТРАЖДАЛОГО НА МІСЦІ ЕКСТРЕМАЛЬНОЇ СИТУАЦІЇ THE USE OF MNEMONIC SYLLOGISMS TO INCREASE THE EFFICIENCY OF MASTERING TRAINING MATERIAL IN CLASSES WITH STUDENTS IN THE STUDY OF THE PREPARATORY STAGE FOR THE INITIAL EXAMINATION OF THE VICTIM AT THE SCENE OF AN EXTREME SITUATION	107

УДК 378.147.091.33-021.464:616.1/4-07:0005.6

*Лихасенко Іветта,
кандидат медичних наук, доцент кафедри
Лукашенко Ланна,
доктор медичних наук, професор
Кафедра мультимодальної діагностики та пропедевтики
Запорізький державний медичний університет,
Запоріжжя, Україна*

ВДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ МУЛЬТИМОДАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ПРОПЕДЕВТИКИ

Реорганізація освітнього процесу медичного вузу продиктована збільшеним попитом на якість освіти та вимогами до викладацької діяльності. Проте, часові рамки на вивчення та осмислення нової інформації досить обмежені. Створення онлайн-курсу дає можливість зафіксувати точку опори для розвитку студента та є найліпшою формою для організації навчання, які повинні відображати сучасні напрямки розвитку медицини та фармації. Онлайн-курс розробляється в Edx Studio, що забезпечує зручність у використанні і роботу на персональних комп'ютерах або інших аналогічних пристроях у вільний від аудиторного навантаження для студентів час. Безперечною перевагою онлайн-курсу є можливість анімації різних схем, малюнків, відеозаписів, що дозволяє наочніше ілюструвати процеси, що описуються в змісті заняття.

***Ключові слова:** самостійна робота, онлайн-курси, кафедра мультимодальної діагностики та пропедевтики, студенти*

***Lykhasenko Ivetta**, PhD (Medical Sciences), Associate Professor
Lukashenko Lanna, Doctor of Medical Sciences, Professor
Department of Multimodal diagnostic and Propedeutic
Zaporizhzhia State Medical University
Zaporizhzhia, Ukraine*

IMPROVING STUDENTS' INDEPENDENT WORK AT THE DEPARTMENT OF MULTIMODAL DIAGNOSTIC AND PROPEDEUTIC

The reorganization of the educational process of the medical university is dictated by the increased quality demand of education and of the teaching requirements. However, the timeframes for the study and comprehension of new information are rather limited. Creating an online course enables you to secure a point of support for student's development and it is the best form of study organization that should reflect current trends in medicine and pharmacy. The online course is developed at Edx Studio, which provides ease of use and work on personal computers or other similar devices in a student-free classroom. The undoubted advantage of the online course is the ability to animate different schemes, drawings, videos, which allows you to illustrate the processes described in the content of the lesson more clearly.

***Keywords:** online course, students' independent work, department of multimodal diagnostic and propedeutic, students*

Реорганізація освітнього процесу медичного вузу продиктована збільшеним попитом на якість освіти та вимогами до викладацької діяльності. Проте, часові рамки на вивчення та осмислення нової інформації досить обмежені. Тому, пошук раціональних способів навчання, які б сприяли покращенню сприйняття, поглиблення та осмислення отриманих знань, є першочерговим завданням вищої медичної школи. Згідно з концепцією розвитку охорони здоров'я населення України і нових державних стандартів вищої медичної освіти з'явилася необхідність підготовки кваліфікованих лікарів, впровадження нових технологій.

Розрізняють різні типи засвоєння людиною інформації – це візуальний, аудіальний, кінетичний та номінальний. Візуальний тип дозволяє засвоювати інформацію наочно, в той же час гірше сприймається інформація «на слух»; аудіальний, навпаки, сприяє засвоєнню інформації на слухових образах. Дослідження стверджують, що людина засвоює 10 % прочитаної, 20 % почутої інформації та при їх комбінації засвоєння зростає до 50 %. Саме тому краще засвоюється матеріал, в якому використовуються візуальні і слухові ефекти [2].

Основними завданнями пропедевтики внутрішньої медицини є навчання основам деонтології та професійної етики, оволодіння об'єктивними і суб'єктивними методами обстеження хворих, знання основних симптомів та синдромів при поширених захворюваннях, сучасних лабораторно-інструментальних методів дослідження та їх інтерпретації.

Значну увагу кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб приділяє глибокому вивченню різних методів обстеження пацієнтів і оцінці отриманих результатів, тому закономірним етапом в розвитку системи навчання стало створення онлайн-курсів для самостійної роботи студентів.

Створення онлайн-курсу дає можливість зафіксувати точку опори для розвитку студента. Треба відзначити, що матеріал, представлений в онлайн-курсі, має найкоротшу траєкторію доставки навчальної інформації до студента, тому є найліпшою формою для організації навчання, які повинні відображати сучасні напрямки розвитку медицини та фармації. Отримання теоретичних знань не представляє великих складнощів – у розпорядженні студентів книги, статті, лекції, відеоматеріали, в той час, як самостійне засвоєння матеріалу часто викликає труднощі у студентів. Тому в Запорізькому державному медичному університеті набув досвід

впровадження онлайн-курсів для полегшення засвоєння студентами матеріалу, який винесений для самостійної роботи [1, с. 48].

Онлайн-курс розробляється в Edx Studio, що забезпечує зручність у використанні і роботу на персональних комп'ютерах або інших аналогічних пристроях у вільний від аудиторного навантаження для студентів час.

В теперішній час на кафедрі мультимодальної діагностики та пропедевтики розроблено 2 онлайн-курси з дисципліни «Пропедевтика внутрішньої медицини» для самостійної роботи студентів за розділом 1: «Основні методи обстеження хворих в клініці внутрішніх хвороб».

Структура онлайн-курсу включає створення проекту сценарію і наповнення його навчальними елементами. Такий сценарій, який розробляється і наповнюється співробітниками нашої кафедри, дозволяє студенту здійснити пошук завдяки системі навігації за ключовими словами, специфічними термінами або за допомогою електронного меню онлайн-курса, що містить усі розділи.

Безперечною перевагою онлайн-курсу є можливість анімації різних схем, малюнків, відеозаписів, що дозволяє наочніше ілюструвати процеси, що описуються в змісті заняття.

Таким чином, розроблені нашою кафедрою онлайн-курси створюють більш сприятливі умови для вивчення і засвоєння тем самостійної роботи, активізує мотивацію саморозвитку та самовдосконалення, що є важливим пріоритетом у підготовці майбутнього лікаря.

Список використаних джерел

1. Колесник Ю.М., Авраменко М.О., Моргунова С.А., Ришов О.А. Досвід впровадження он-лайн технологій у систему підготовки фахівців галузі знань 22 “Охорона здоров'я” // Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, 17–18 трав. 2018 р.). Тернопіль: ТДМУ, 2018. С. 48-51.

2. Эдгар Дейл. Как эффективно учиться? [Электронный ресурс] Всестороннее развитие возможностей человека. URL: <http://www.yugzone.ru/>.